

Minister moet wildgroei gedragscodes intomen

In de Flora- & Faunawet worden tientallen beschermde planten- en diersoorten genoemd die niet geplukt, gevangen, verstoord of vernield mogen worden. Gelukkig maar, zij het dat dit in de praktijk betekent dat een veelheid aan werkzaamheden ontheffingplichtig is. Regulier beheer zoals bijvoorbeeld het maaien van graslanden kan namelijk volgens de letter van de wet worden gezien als het 'verstoren' of zelfs 'vernielen' van beschermde plantensoorten, hoewel die voor het voortbestaan van hun biotoop juist afhankelijk zijn van dergelijk beheer.

Om de administratieve last voor terugkerende onderhoudswerkzaamheden te verminderen, introduceerde het Ministerie van LNV begin 2005 als nieuw instrument de 'gedragscode'. Die beschrijft hoe bij werkzaamheden schade aan beschermde soorten kan worden voorkomen of tot een minimum beperkt. Iedere sector of organisatie kan zelf een dergelijke gedragscode opstellen en deze ter goedkeuring voorleggen aan de minister. Het werken conform een ministerieel geaccordeerde gedragscode ontslaat de uitvoerder van het aanvragen van een ontheffing op de Flora- & Faunawet.

Inmiddels zijn meer dan tien gedragscodes door de minister (in ontwerp) goedgekeurd.

In het redactioneel van De Levende Natuur 107 – 4 (juli 2006) is de introductie van de gedragscode al besproken. Wat wij toen vreesden, blijkt nu bewaarheid te worden: in de praktijk ontstaat een wildgroei aan gedragscodes. Zo hebben de gemeenten niet voor een gezamenlijke aanpak gekozen. Leiden heeft vorig jaar het spits afgebeten en inmiddels is ook een gedragscode van Tiel in ontwerp goedgekeurd. Het wachten is op de wellicht tientallen andere gemeenten die het net weer even anders wensen te doen. In de voorbije maanden zijn ook de gedragscodes van het Interprovinciaal Overleg (IPO), de gemeentelijke groenvoorzieningen en Bouwend Nederland in ontwerp goedgekeurd.

Kwalijker nog dan de grote hoeveelheid aan gedragscodes én de problemen die dit meebrengt voor handhaving en controle, is de grote inhoudelijke heterogeniteit. Zo is er bijvoorbeeld volgens de Gedragscode Zorgvuldig Bosbeheer van de Vogelbescherming en het Bosschap gedurende het broedseizoen (15 maart tot 15 juli) in loof- en gemengd bos géén houtoogst toegestaan, en in naaldopstan-

das jij hebt zo je eigen ideeën over het omgaan met kikkers...

den alleen als er geen broedgevallen van Rode Lijstsoorten voorkomen. Daarentegen hanteert de in ontwerp goedgekeurde Gedragscode Gemeentelijke Groenvoorzieningen, opgesteld door Stadswerk Nederland en de hoveniersvereniging VHG, überhaupt geen datumvensters. Maatregelen in het bos zijn volgens de gedragscode jaar rond mogelijk, al worden wel aanbevelingen gedaan en richtlijnen geformuleerd voor fasering en ruimtelijke planning van de werkzaamheden.

Aangezien iedere partij die buiten aan het werk gaat, mag kiezen conform welke gedragscode hij wenst te handelen, plaatst een relatief vrijblijvende gedragscode zoals die van de gemeentelijke groenvoorzieningen, alle andere gedragscodes feitelijk buitenspel.

Het kan gelukkig ook anders. Eén van de gedragscodes die momenteel in wording zijn, is de Gedragscode Natuurbeheer, opgesteld door een scala aan terreinbeherende organisaties onder regie van het Bosschap. Het is een gedragscode die voor maatregelen in alle terreintypen strikte datumgrenzen hanteert en duidelijke eisen stelt ten aanzien van monitoring en schadebeperking. Voor de maatregelen in water en bos is geen nieuw protocol ontwikkeld, maar wordt verwezen naar de Gedragscode van de Unie van Waterschappen respectievelijk de Gedragscode Zorgvuldig Bosbeheer. Het is een bewuste keuze van de terreinbeherende

organisaties om zo een drieluik te creëren dat het spectrum aan relevante maatregelenpakketten dekt.

Dit voorbeeld laat zien dat de gedragscode een prima instrument kan zijn voor een werkbare versoepeling van de Flora- & Faunawet én voor effectieve soortenbescherming. Door de huidige wildgroei en inhoudelijke verschillen blijkt de gedragscode in de praktijk echter zijn doel voorbij te schieten. Het is dan ook dringend noodzakelijk om te komen tot versoepeling en kwalitatieve afbakening door het ministerie van LNV: het instrument van gedragscodes vraagt om meer ministeriële regie en controle.

De redactie